

ET BRITISK MISJONSSENTRUM

Selly Oak Colleges, Birmingham.

AV H. K. HEIMDAL

En kan vel ikke komme til noe engelsk universitet uten å møte studenter av fremmed rase og hudfarge. Universitetene her tilhører et verdensrike. Men ikke noe sted vil en finne det eksotiske innslaget så sterkt som i Selly Oak Colleges, som også er en slags universitet, som også tilhører et verdensrike — det som ikke er av denne verden.

Vi trikker forbi den yngste avdelingen av Birmingham Universitet når vi fra byens sentrum drar til Selly Oak, ca. 4 km mot sør. En oppdager siden at trikkelinjen representerer en daglig forbindelse med Universitetet for Selly Oak-studenter, da flere av kursene holdes i samarbeid med Universitetet.

Birmingham er kjent for å være en skitten industriby. Når en da kommer direkte fra norsk natur, virker det befriende å finne Selly Oak beliggende i en luftig hageby. De 12 collegene ligger ikke som en samlet universitetsbygning, men spredt over et stort område, vel gjemt i hver sin park eller hage og med et stort fellesområde for idrett og lek. Det er bare en gruppe på tre bygninger som ligger åpent ut mot hovedveien, Bristol Road, som tyder på at en er på akademisk grunn. Selly Oak Colleges Library står det over midtbygningen og George Cadbury Hall på en prektig forsamlingsbygning, oppkalt etter en av kvekerfamilien Cadbury, som har gitt det vesentlige økonomiske grunnlaget for collegenes fremvekst som et åndelig utdannelsessentrum for protestantiske kirker. Og så er det Central House for administrasjon og forelesninger og med dagligstuer for studenter, misjonærer og lærerne.

Den som opplevde Verdensmøtet for kristen ungdom i Oslo i 1947, fikk noen av de samme stemningsopplevelser og vide kirkesyner som en får i Selly Oak. Stedet er som et ekumenisk institutt,

hvor forelesninger, boksamling og studier dekker de forskjelligste områder innen den kristne kirkes daglige gjerning i en verdensvid sammenheng, i både kristent og hedensk samfunn. Og her skjer i det stille en ekumenisk oppdragelse gjennom selve miljøets internasjonale og mellomkirkelige karakter, hvor alt og alle har sin basis og inspirasjon i Kristus. Når vel 300 studenter fra omkring 20 nasjoner samles i Cadbury Hall hver mandag morgen til felles andakt, er det en betagende atmosfære av verdenskirke. Og når lovsangen til Gud stiger i et felleskor fra tunger som representerer mange og forskjellige og underlige språk, da opplever og ser en den store enhet: én Herre — én kirke.

At denne kirke ikke er her for å *nyte* et fellesskap, men for å skapes og formes til redskap for den ene og samme Ånd, det får en oppleve på en særlig måte den siste mandagsmorgen i hvert semester i Cadbury Hall. (Et studieår deles i tre terminer (terms) på 11 uker hver; høst-, vår- og sommertermin.) I et glimt får vi se at Gud arbeider inntil nå og hvordan den unge kristne fylking svarer på den gamle marsjordre om å vinne verden for Guds rike. Hvert av collegene gir melding til forsamlingen om hvem som skal nå forlate Selly Oak etter en kortere eller lengere tid her. Det er både første- og andreårs ungdom, og det er erfarne misjonærer. Aldri har jeg fått en slik anskueliggjøring av misjonsbefalingens liv og utfordring. Det var ofte fremmedartede navn som ble nevnt, men saken var den samme for alle og forståelig for enhver: Utrustningen fra Selly Oak skulle ut og brukes i hverdagens kamp for å flytte Guds-rikets grenser inn på feltene der avgudene står. Det var innfødte fra Afrika, India og China som vendte tilbake til heim og kirke, til prestearbeid, ungdoms- og barnearbeid, skolearbeid og andre kristelig-sosiale virksomheter, som alle dekkes av kurser i Selly Oak, i avdelinger (Departments) for misjon, for undervisning og oppdragelse og for samfunnsspørsmål (Social science). Eller det var europeere som via hjemlandet eller direkte dro ut til de samme land og til de samme virksomheter. Noen få av disse blir i sine hjemland, særlig som ungdoms- og sosialarbeidere.

Når en forlot denne samlingen, steg verdenskartet fram for tanken, og en så disse unge menneskene vandre videre fra Selly Oak

ut over den vide jord, bort fra treningssettet med dets intense arbeid og mange gleder i forelesningssal, bibliotek og college under studium, oppbyggelse og festlig samvær i kristent fellesskap — til kanskje utpostens ensomhet og frontkampens slit. Trolig vokser *løftet* i ordren som aldri før for bevisstheten: «Og se, jeg er med eder alle dager inntil verdens ende!»

Selly Oak forsøker å legemliggjøre noe av dette løftet ved på sin måte å følge med sine kandidater til jordens ytterste ender. Department of Missions sender to ganger i året «Newsletter to Missionaries» med orientering om hva som foregår i Selly Oak, og gir fortsatt kristen inspirasjon og fellesskap i bønn og arbeid. Liste over den mest verdifulle litteratur for misjonærene følger med av og til. Likedan holdes de orientert om publikasjonene i «Missionary Research Series», fruktene av misjonsvitenskapelig arbeid av høy kvalitet, gjerne på religionshistoriens, antropologiens og samfunnsvitenskapens område. Denne serie redigeres av «misjonsfakultetet», som vi gjerne kan kalle Department of Missions.

Men inspirasjonen går, som vi forstår, også tilbake til Selly Oak. Første søndag i advent 1949 ble et møte i Cadbury Hall kringkastet gjennom B.B.C. Det var den første i en rekke sendinger fra forskjellige britiske universiteter. Så langt B.B.C. nådde, kunne en denne dag høre av afrikaner, inder og kineser hva Kristi komme har betydning for deres land. En merket seg kineserens uttalelse om at Kristus ikke hadde undertrykt det særpreget kinesiske, men frigjort det og løftet det opp på et høyere plan. To av disse talerne innehadde lektorat og stipendium i Selly Oak av et studieårs varighet. Det er igjen en Cadbury som har gitt den økonomiske mulighet for å opprette «William Paton Lectureship» og «Dorothy Cadbury Fellowship» i 1944 og 1945, og uttrykte meningen med dem slik: «Jeg ønsker at folk som skal bli misjonærer, skal bli vant med den tanken at de må sitte ved føttene til noen som tilhører de land de skal tjene.» Til lektoratet kalles en akademisk utdannet leder fra de unge kirkene, som foreleser over selvvalt emne, og har rang som foreleserne i sentralstaben. «Dorothy Cadbury Fellowship» er for en kvinne med liknende kvalifikasjoner, som tolker sitt folks kulturelle bakgrunn

og religiøse liv, mens hun samtidig driver sine egne studier i Selly Oak.

At en slik stilling kunne ha overordentlig verdi som skaper av kontakt med det land foreleseren tilhørte, opplevde vi på en festlig måte gjennom rektor Stephen Wang fra China. Sine innføringer i kinesisk kultur og religion anskueliggjorde han ved å innby sine tilhørere til kinesisk teselskap med blomsterduftende, ekte China-te og praksis i spisepinnenes vanskelige hverdagskunst; eller ved å arrangere utstilling av kinesisk broderi, vev- og billedkunst. Feiringen av kinesisk nyår sammen med ca. 30 kinesiske studenter, de fleste fra Birmingham Universitetet, var også et festlig møte med et sympatisk og dannet China.

Disse to foreleserne sorterer under misjonsfakultetet og hører til den stab av professorer og lærere som alle collegene har felles, «The Central Staff», og som i sin virksomhet er knyttet til de tre nevnte sentrale bygninger. Denne organiserte fellesvirksomhet har vokst fram etter hvert som collegene har økt i antall. Kvekernes Woodbrooke fra 1903 er den eldste institusjon, det mellomkirkelige St. Andrews College fra 1946 den siste i rekken. 1919 ble det avgjørende året for arbeidsfellesskapet i Selly Oak. Da ble ledelsen for fem colleges enige om å danne et sentralråd, som skulle fremme et samarbeid på de områder hvor de fant det tjenlig og ønskelig. I dag er alle collegene representert i dette råd, og sentralstaben omfatter blant annet åtte professorater og tre lektorater med forlesninger i Det gamle testamentet og Det nye testamentet, troslære og religionsfilosofi, kirkehistorie, misjonsvitenskap, muhammedanisme, sosialøkonomi (economics), undervisning og oppdragelse og sosialkunnskap.

Det er mange felter som dekkes her. Derfor er faggruppene fordelt etter hvert på forskjellige fakulteter, hvorav misjonsfakultetet utgjør det sentrale og overordnede, ikke juridisk, men faktisk. Dette fakultet ble etablert i 1936 ved at dr. Edward Cadbury ga midler til opprettelsen av et professorat i misjonsvitenskap, Storbritannias første og hittil eneste misjonsprofessorat, og et professorat i kirkehistorie. Dette fakultet er sentret for alt arbeid i de individuelle collegene som sikter på misjonærutdannelse, og tar seg dessuten spesielt

av misjonærer på ferie. For disse blir det ukentlig holdt seminar, hvor en diskuterer de aktuelle problemene som misjonærene står overfor. Utgangspunktet for samtalen er ofte brev fra misjonærer, eller fra ledende misjonsmenn på inspeksjons- og studiereiser. Brev med førstehånds-orientering om de religiøse forhold i India ble lest ved et slikt møte hvor jeg hadde høve til å være til stede. Det var fra dr. Ranson, sekretæren i Verdensmisjonsrådet, som bl. a. fortalte fra samtaler med ledende menn innen det politiske liv der ute. For misjonærer på ferie, men med liten tid til egen rådighet, blir det hver sommer arrangert et kurs på tre uker til åndelig og faglig fornyelse. Ellers kan misjonærer verden over vende seg til «Informasjonsbyrå for misjonærer», som Selly Oak startet i 1931. Her kan de særlig få opplysninger om spesialkurser og utdanningsmuligheter både i Storbritannia og i andre land, og om litteratur.

Misjonsfakultetets leder i dag er professor C. P. Groves, en fin kristen personlighet med et vinnende vesen, en iherdig og dyktig vitenskapsmann og administrator. Ved siden av ham står professoren i muhammedanisme (Islamicism), dr. J. W. Sweetman. Denne lærestol er den yngste i misjonsfakultetet. Den ble opprettet i 1947. Professoratet i kirkehistorie har stått ledig en del år. Professor John Foster, som foreleste ved «Egede-Uken» i Oslo i år, og som nå er professor i kirkehistorie med misjonshistorie ved Glasgow Universitet, hadde dette professoratet i Selly Oak i en årrekke. Tidligere innehaver av professoratet i misjonsvitenskap her var Godfrey E. Phillips.

I dette fakultetet banker Selly Oak's hjerte, og pulsslagen kan merkes så å si i hvert eneste college. Men de tolv collegene er autonome institusjoner, som lever sitt eget interne liv etter egne tradisjoner og med selvstendige mål og egne lærerkrefter. De representerer jo alle slags kristelige og kirkelige bekjennelsesnyanser, fra kvekerne gjennom mange slags frikirkesamfunn og kristelige organisasjoner til anglikansk høykirke. Dels har en sitt eget college, dels går flere kirkesamfunn sammen om et. Både kvekerne og anglikanerne har hver sitt eget college, som de hver for seg preger med sitt karakteristiske fromhets- og andaktsliv.

Tyngdepunktet og sentrum i de fleste akademiske studier ligger likevel i Central House og i sentralbiblioteket. Biblioteket er perlen

i college-ringene; en vakker bygning og et verdifullt og representativt innhold. Mer enn 50 000 bøker og tidsskrifter fyller hyllene. En finner ni bøker som er trykt før år 1500, og en førsteutgave av Erasmus's greske nytestament. Spesielt verdifulle er de mer enn 150 løpende tidsskrifter, som alle har betydning for misjonærene. Samlingen av misjonslitteratur er av nyere dato. Men en håper å skape et nasjonalt referansebibliotek på dette felt. Det meste av denne litteraturen har et mer praktisk enn historisk innhold, og dekker alle felter av misjonsarbeid. Og misjonærene er som kjent ikke bare evangelister.

«The Mingana Collection» er et lite klenodium i biblioteket. Det er en fin samling orientalske manuskripter, samlet av dr. A. Mingana. Her er mer enn 600 syriske, 1700 arabiske, et antall greske, persiske, etiopiske og andre manuskripter. Blant dem er mange enestående massoretiske tekster. Samlingen er, etter den i *British Museum*, kanskje den fineste i sitt slags i verden. Mingana-samlingen danner kjernen i bibliotekets stadig voksende orientalske avdeling. Til forskningen av dette verdifulle stoff er det eget stipendium.

Biblioteket er også i lykkelig besittelse av et mikrofilm kamera og leseapparat. Ellers utilgjengelig litteratur kan ved disse tekniske hjelpemidler bli bibliotekets eie og gi sjeldne studiemuligheter.

Studiene i Selly Oak fører fram til forskjellige eksamener, dels til spesielle Selly Oak eksamener, dels til universitetsksamener. Forskjellige teologiske grader kan tas ved Birmingham Universitet etter tre års studium i Selly Oak. Spesiell utdannelse for religionslærere fører fram til «Diploma in Religious Education», en spesiell Selly Oak eksamen, med offentlig godkjenning. Det er folk med en universitetsgrad i et eller annet fag og folk med lærerskole som tar denne utdannelsen, fordi de vil utnytte den anledning siste store skolelov i 1944 gir for kristendomsundervisning i den høyere skolen i England, en mulighet for kristendommen som den ikke har hatt siden det var bare kirkeskoler, eller kanskje bedre: som den ikke har hatt noengang. Misjonærer tar «Diploma in Education». Denne eksamen gir kvalifikasjoner likeverdige med de offentlige lærereksamener, men det tas i kursplanen spesielle hensyn til at kandidatenes arbeidsfelt skal være på misjonsmarken. Kolonidepartementet (*The Colonial*

Office) godkjenner denne eksamen som «representerende tilfredsstillende opplæring for menn og kvinner som tar opp skolearbeid innenfor koloniene, protektoratene og mandatområder». Likedan er den godkjent av provinsregjeringene i India.

Prester som ønsker å dra til misjonsmarken, kommer til Selly Oak og følger forelesninger for misjonærer i misjonspraksis, religionshistorie og teologi «for å få den spesielle tilpasning av sin utdanning som vil omstille den fra Birmingham til Bengalen eller fra Manchester til Manchuria». (John Foster: *What are the Churches doing?* s. 138.)

Det er ikke noe sted for utdanning for misjonen som er så søkt i Storbritannia som Selly Oak Colleges. For det er ikke noe sted vordende misjonærer under sine studier får den personlige kontakt med de land de skal tjene, som de får her gjennom sine studiekamerater. Innslaget av arbeidere fra de unge kirkene har økt sterkt, og den tanke nevnes i Newsletter for januar i år at kanskje det bør bli Selly Oak's hovedsak å ta seg av slike studenter.

Det er vel få steder i verden hvor den åndelige utveksling mellom hvit og farget er så rik, intens og positiv som i Selly Oak, og hvor de kristne så personlig og nærværende møter de mange sider ved menneskets liv under mange himmelstrøk. Som et tillegg til forelesninger og internasjonalt felleskap kommer et sterkt innslag av foredrag av tilreisende talere fra hele verden. For en legger stor vekt på å orientere i samtidens mange problemer, særlig de som berører den misjonerende kirke. Og hva er det som ikke gjør det? Her opplever vi verdensriket vi er i. Storbritannia har ikke trange grenser. En dag er det den kjente forfatter Paton fra Sør-Afrika som kommer og taler om raseproblemer der. Frykten dypt i sort og hvitt sjel liv ligger som den store hindring for løsning. Er det noen makt som kan tenkes å kunne skape en virkelig enhet, så må det være kristendommen. En annen dag taler Kagawa om kristendommens forløsermakt i Japan. Så stiller verdenssekretæren for «Coloured People's Union» oss ansikt til ansikt med de fargete folks stilling i verden i dag. Han taler fritt og åpent ut, for han er blant mennesker som vil utfordres — til kjærlighetens innsats i verdens nød og konflikter. Særlig har kvekernes «International Forum» hver uke

i Woodbrooke maktet å flytte verden inn til personlig presentasjon og utfordring til kristen innsats.

Og utfordringen tas opp — av en strøm av kristne unge kvinner og menn, som hvert år går gjennom Selly Oak Colleges og derfra ut i verden for under Guds kall å gjøre alle folkeslag til Jesu Kristi disipler.